

לכלכם ולמעטם וכפידם מרונם וסגליהם גדולם לכן
 כגמחי בדברים למועד האחרם חולו ימים למ עוד חזון
 למועד , אך על כתי הקטיות שהקשה ידיו שלי מחבני
 בזה אמרי כי כבודו נשאר בקוביא חביבו מה שנלמד
 בזה וחולו יכרו בדברים כפיו , ראשונה הקשה מש"ל
 במהכה שביעיה (דף כ"ג ע"א) וכפיניא איהא ברוכחי פובא
 בש"ס שבעה שאלו כבר זו כיום וצנר סיום ולא חללה
 ר' יוחנן וריש לקיש דאבדו חרוויכו אינו לוקה ר' יוחנן
 אמר אינו לוקה משום דכ"י לאו שאין בו מעשה וכל לאו
 שאין בו מעשה אין לוקין עליו וריש לקיש אמר אינו לוקה
 משום דכ"י התראה ספק והתראה ספק לאו פגים התראה ,
 וע"ל הקשה כבודו למס כ"י התראה ספק הא אפשר דאמרו
 ליה רנע כהמרוכז מסיים וככר גדול שבודאי לא אפשר
 עוד לחלו וא"כ כ"י התראה ודאי דודאי יעבור , וככר
 ידיו כי זכו קוביא המורה וככר הקשה הדבר למורה
 כנאון ז"ל , דע ידיו כמו דהקשה כבודו על ריש לקיש
 הקב"ה זכ כמע שנים בלימודי עם בני ימים על מהר
 במהכה תלין פיק אותו ואם בנו דף פ"ב וכאי מהא סבר
 לס כאיך מהא דרבי יסודס דאמר התראה ספק שם
 סתרא דהיא לא סתירו ממנו עד בקר וכנסת ממנו
 עד בקר בלש תשרי טו' א"כ פשיעא לה"ס דנוהר כ"י
 התראה ספק ודבר זה איתא ג"כ בש"ס כמע מקומה
 וכוס קשי"ל לי למס כ"י התראה ספק הא אפשר להתרום
 לו ברנע כהמרוכז מן כלילם דלא אפשר לו עוד לחלו
 כל כנסת וא"כ כ"י התראה ודאי וסירתי לעלמי , דבאמה
 מה נקרא התראה ודאי דכשמתרה לו בשעה איסור וכן
 עורר נרש"י במהכה מכוח דף ט"ז ע"ב לעין ממלוקה
 דר' יוחנן וריש לקיש בקימו ולא קימו מפורש שם ברש"י
 דסתרא כעין כמע שאל עובר על האיסור וכן מפורש
 בסוגין במהכה שבושם דף ל"ה חלילה לאיסורא וסדר
 חלילה לתאניה פלוגתא דר"ה ור"ל דאשניו כסתרא ספק
 בש"ק וכאי נמי התראה ספק דסתרא בשעה חלילה איסור
 כעין וא"כ אם מתרה לכמות כפעם ברנע כהמרוכז של
 כלילם דלא אפשר לו לחלו כולו א"כ כבר עבד לאיסור
 וזומם לזכ שאלמו חלילה לאיסורא וסדר חלילה לתאניה
 דכ"י התראה ספק דברנע כהמרוכז לא אפשר להתרום
 דסתרא כעין כמע ששעה האיסור ומקודם לא אפשר
 דכ"י התראה ספק וא"כ כמע"ל יתח אס כמעם התראה
 אפשר עוד לחלו כנסת א"כ כ"י התראה ספק דילמא
 יאכלוס עוד ואם כבר עבר סזון ולא אפשר כבוס אוק
 עוד לחלו כל כנסת לו א"כ כבר עבר סלא ולא כ"י
 שום סתרא ולא מלקיין בלי סתרא ואי דלמנו העדים
 להתרום לו בשוד ש"ס לו שעה מלמלמה לחלילה כ"ל

דזה לא אפשר מדה דסתורם לא דינרם בזה האפשר
 לפעמים לבי לדי התראם סיינו ע"י למלם ועוד ע"ל לא
 כל אחד כמו שזה יש אשים שממדים חלילה יש
 שבוס לחלו בזמן זה ויש אשים שממדים ושי"ה חלילה
 וא"כ לעולם כ"י התראה ספק דספק להתראם אס יש שבוס
 לאדם זה לחלו טלם לו לא וכמו סתרא לנפיו על עובר
 כן מתרום זה שהקשה כבודו חס שבוס , עוד הקשה
 כבודו לשיטה רש"י במהכה שבושם כ"ל וכפי שסירטו
 במהכה שם ד"ס חלילה לדברי רש"י דאיסור עשה שאינם
 זכותם חלילה גם לאחר שמתה כנסתם ולכ"י סירטו ל"ס
 לרש"י דאיסור יוכ"כ אינו חל ל"י שמעון אף כנסתם
 כנסתם כיוס"כ משום דאינו חל על איסור עשה שאינם
 זכותם ולכ"י קשה ביבמות כסוגיא דאיסור כולל דשניי ר"ה
 ובר קשרא בור שאלו מליקס ליכא לא כולל ולא מוסף רק
 איסור כח אחס וע"כ ברש"י דהיקף שמתקס חל עלים
 איסור זרות ואיסור מליקס וא"כ קשה איך חל איסור
 זרות הא חלילה לאורס סמוך משום אינם זכותם וא"כ
 עשה דאינם זכותם קדמה לאיסור זרות ואף כנסתם
 וסתרא לכסרים מ"מ ל"ים סתרא באיסורא משום אינם
 זכות בזה ישם סקס ידיו וכלמ"ד יסוד כהן בזה :

דקנה הפמ"ג כחלים דבעוף איסא לאיסור עשה שאינם
 זכות כמו כנסתם ודעתי דזס חלי כנסתם דלס
 ילפיק דעוף פשון שחיסס מן הפסוק דחלה תורה כנסתם
 ובעוף דשוחס כנסת לשף ועוף לכנסת א"כ חלילה עשה
 דאינם זכות בעוף כמו כנסתם ואס סלימוד דעוף
 פשון שחיסס מן זה שאלמו שם כסולין כ"ס ע"א דתיא רבי
 אומר וזכרם כאלר לייחך מלמד שכלשום משס על סתפ
 ועל כקס ועל רוב אחד בעוף ועל רוב שמיס כנסתם לע"ל
 כל פיקר שחיסס עוף היא סלכס למשס מסיני וא"כ ליכא
 בעוף איסור עשה שאינם זכות וכן משמע מהפמ"ג לפשיטת
 לכנסת שחיסס , סיוולא מדברינו דלרבי ליכא לעשה שאינם
 זכותם בעוף , וסנה שם ביבמות ל"ב ול"ג פליגי בר קשרא
 ור' חייא משמיס דרבי בר קשרא אבר כן שמעתי פדבי
 אחס ור' חייא אבר כן שמעתי מרבי שחיסס וסנה לרבי
 ליכא בעוף עשה שאינם זכותם ולכ"י חל איסור זר ואיסור
 מליקס בבח אחס :

עוד אפשר לומר דבעוף קדשים ליסא כלל לעשה שאינם
 זכות דכמעם ספקדישס לעוף זה נפקע עשה שאינם
 זכות ממנס דסנס סתורס אחרס דעוף של קדשים מלוחס
 במליקס ולא כשחיסס ואיך חתול פלים עשה דזכותם דספורס
 כפעס ומלק אס ראשו ולא כזכותם ולכן זר שאלו סמליקס
 בל עליו שני האיסורים בבח אחס דמעולם לא סיס פניו
 מלום עשה דזכות :

אוצר החכמה

השמות ותיקונים

לחזר לראש וכאשר יבנו ה' להוליא לאור יסר חידושי
בל"ג מאריך כה :

בסימן ד כחוב כפיים וכמו ק יס להסתפק למין
קרן , וע"ז תמה חייב כגאון ר' מענד ל"י
אב"ד דק"ק לורלא דהלל איס חייב קרבן רק אם פטס
מעשה כמשרש בסנסודין דף ט"ס יע"ש , ודבר זה הקטס
לי גם ידיי רבב כגאון ר' יאשע כשגיל ז"ל מעיק ואכני
השכחי דבעיק כקרבן עיסיב רחוי לעשייה מעשה ואם
מעשה כמעשה חייב גם בלא מעשה וסאלרתי בוכ כרכס
ואכמ"ל , ומאי דקאמריק כחכות לי ט"כ לי דלל עלי
לאסודוס אמתי חייב טס פירשו סאלרתיס בשממ"ק דתי
לחוס ולא טונג וססכיה לקאר :

בסימן לא ד"ס וע"ז שפאלט ס' עד סוף סעגן
נשמע טס עגוף סכ"י איס טרות ולקן

מחוסר סכסו קלס ואכאר פס כקארס , דהסס טלכ פל
דמתי למר דכסכ"י של כרכיס חומס לטר סכיס וסמרות
משוס דסקדיסוס לכל סעולס ולא יוכל לאסוד ולק אמרסי
דשאלתיס יוכל לסיס כביסכ"ל של כפריס וכמו שצבאר
כפריס , וטוב מלס לי טס דאינס דומס לטר ככיס וסערות
ועיין כפריס :

בסימן כמ דף מ"א שורס ס' ולא אפטר לחלק דר"א
לא אמר כ"י יס ככלן ססרון ככיד ,

וככי ז"ל ולא אפטר לחלק דר"א לא אמר חלל כגיטין
עידי מפירס כרתי דכרי מפורט טס - כגיטין פ"ז ע"ב
ורב סבר כשפרות לא וסא קמי ונוכס מוככיס משועבדיס :

עוד בלוחו סימן כחכתי חלולי דמסחיגנל כוכ חזיג
דרשב"ל לפעמיס חיל , וע"ז סקסס לי אחי כגאון

ר' סגוד ר"י דהל ריט לקיס סכר סעבודל דאורייתל
ואפילו מלוכ ט"פ נוכס מוככיס משועבדיס , וסארין כוס
אחי כ"י ואין ו קסיח כלל כיון דסעחל כלריס רז"ל ספרל

כוכ סכר כר"מ דסיקד הוה עידי מדימס , ויט לי אריכות
כוכ ומכאר חלוי כחידוכי עוד יס למר כמו סעככו ססוס'

ככסס דוכתי פל ר' יוחנ דכאין לו קידקס או שמח' לו
סעיטנד עיין סוס' כ"מ דף ד' ע"ב ד"ס אין וכככותס ל"ז
ע"ב סוס' ד"ס ואין וסח"כ מדיגס כלוס לסקסענד וככ'
ספרל נס לריט לקיס וח"ק :

בסימן א חידושי כפריס קטייס כגריח ססקס פל
סרלכ"ד , וחילתי דכרלכ"ד לסימתי סול

לפרק ה' מסלסס חירות כלאר עבדאר סכל טס כפריס
ע"ז כסיג אחי כגאון ר' סודי יספ' כ"י סלכ"ד מילחחול ,
דסלל כזמס סיה לכס אפר פדס לסכר סמחי מתיס ויפס
פסי , וסמנס כעלמי חכרתי דק מפורט כסרל"ס כמס'
מולין פרק כל ככשר ועל"ז מללחי מקוס לייכב קוסיח
כגרי"ל ז"ל בלוחן אחר וסול דאמריק כחסכס עכ"ס דף
י"ז פ"ח ואם סיה ככך מעמח כח"ל לדון ולצדער מעסס
ועסו כסוסמט כסס פאלסות דר"א דמשרט כק דקילי
וכיס לפאר מלח דחסיכי ודחי דעוחר לכסן לללח חול'
ולסעמח וכפריסי מלח ככך וסלרי כמי אדס שריס וימח
פכל ויט לסארין כוכ , אקן פס וסלרתי ככסר"ס מחוסר
ספריס חכני ולא לויכל לסארין :

1234567

בסימן ג סאלרתי כפריס דכסיס לריכיס לחזור ולכסלל
אם ככמו מקיב סרות , וסלרתי אחי כרכיס

כגלויס סיחיו לססיג עלי , ועיקר פסמס דלסרמכ"ס די
לכסיס ככקסס איס סיסיב ואין לריכיס לחזור ולכסלל
חללס קלימס , וסמנס סמחי יסחי מלריות נכרו כמריפות

וכקלוח כמ"ס ופוסקיס , עכ"ז נרלח לעג"ד דכוס כלדק
אחי וסלרתי כוכ כחידושיי ואכמ"ל , ואן זאם חגי
כי נרלח לעג"ד מסרמכ"ס טפח מוכח דלויס יוללחיס

ככקסס איסו , דכרי כככ כרמכ"ס כקרבן ח' מסלכות
ספול סלכס ב' ולסיכך חסיס ועבדיס חייבין כספולס לפי

סכוח מ"ע שלל סמק נרמח , וטס עד סוף סלכס מפורט
טס דלרין חחילס סנח וסוף טכס וכלמלמ כקסס וסללח

לכיו וסו אף לכסיס כככולר טס , ח"כ לא יוכלו לללח
ככקסס כל דכוח ועיין לשון כר"ף ס' ספולס כשאר לעיין

ספולס ערכיס רשות כככ סר"ף חכל סיכל דללי ליה
שויס פליס חוככ ל"ל פירושו אף קודס טקבלמו עלינו

לכסלל ככל יוס ולא סיה עוד עלינו חוככ לכסלל סללח
סרכיח מ"מ כליס כססלל לחוחו כשעס שססלל

ועסס עליו טוב לספולס ו וחי ססי חוד לראש וכמו כן
נככיס אף לכסיס סמ"א דיוללחיס ככקסס קססס אחס
סיסיס , מ"ע אם ססללו וסכחו למר עסיב סרוח לככ"ס
פל ספולס ו סססללו פככוו כעקס פליסס חוככ ולריכיס

ברוך רחמנא דסייען עד כאן.

קונטרס

פּוֹתַח דְּבָרִים

חידושים מירידי הרב הגרול הנגיד המפורסם ירא וחדד לדבר ה
מ' מרדכי פרידמאן נ"י מפ"ק

אוצר החכמה

בעזרי הקדמה לקונטרסי פּוֹתַח דְּבָרִים

מתי" ח"ו, וישמחו כי חבירי ומורי ורבותי בזכות אבותי
סקדושים, שלא כמה הגאון המפורסם רש"י המפולג
ר' יעקב פולאק ז"ל, והגאון המפורסם בעל תו"ם ז"ל,
והגאון המפורסם בעל בית חדש ז"ל, והגאון המפורסם
בעל חלקת מחוקק ז"ל, ובנו הגאון הלדיק ר' ליבא ז"ל אב"ד
דק"ק קאלק, והגאון הלדיק המפורסם ר' משה קריימיר ז"ל
אב"ד ור"מ דק"ק ווילנא (אח"כ של ט"ב הגר"א ז"ל מוילנא)
וחתנו הגאון הלדיק המפורסם ר' יוסף ז"ל אב"ד ור"מ דק"ק
קאסיווע שעלמץ סיקטין בעל ספר ראש יוסף על כל הש"ס
ובנו הרב המאו"ג ר' משה ז"ל אב"ד קאסינהויגין,
וכר"י ר' שמואל אשכנזי ז"ל מחיבר כמה ספרים, וכר"י
ר' שמואל ריקאץ ז"ל אב"ד ק"ק ווטגראוו, והגאון הדר"ם ז"ל
אב"ד ק"ק הארדשין, והגאון ר' יוסף מנחםארדאן ז"ל ראב"ד
דק"ק נריסק, והגאון המפורסם שלשלם סיוחסין ר'
צבי הירש ז"ל מחיבר חיבור נפלא על הסורה (אבי הגאון
המפורסם ר' אליעזר ז"ל אב"ד ור"מ דק"ק בוראדינא),
והגאון ר' יצחק ריוועס ז"ל מסמאטין שהיה לו סמיכע על
כרנות מרב בעל כנסת יחזקאל ז"ל, והגאון ר' יצחק ז"ל
אב"ד סמיוחסין, והגאון ר' יואל ז"ל מנריסק, כמה
הנבדורים אשר מעולם אבני השם ז"ע ועכ"י, אשר אבני
השפל כין וכד לבל אלס, מלבד שאר הגאונים והלדיקים
ז"ע אשר במשפחת בית אבותי הרמס והנשאה למעלה ראש,
ואבני הטעיר בבית אבני הכני בשטן ראשי ורובי על אבותי
סקדושים ז"ע שאזכה לטון דבר אחי לאחמנו, ולאמנם גם
אבני ממחי רבים אבס"י, כן אזכר להלילה לאור איה
בל"ג חיבור האמור סרב ר' יעקב ז"ל ס"ס על גפ"ס
ושופקים יתר הפליטה הנשאר ח"י, כן יש ח"י ס' שב
שמעתיא וס' מקור קיים ס' פסח עם הנכות ומידושים
רבים בגליון כמותם ובאיכות מהם האמור זל"ס, והכני
כסן למורסם להדפיסם למי שירצה איה"כ, ועסה אב"ד
שיני למרוס ימכר גאולה ויחיש ישועס וישוב לירושלים טוב"ב
ברחמים רבים אבס"י, סידס יוס"ג ראש כ"ג מנ"א שנת
ק"ר"ח נשמ"ו לפ"ק פס מעוררסס יע"א :

אד השפל מרדכי פרידמאן כהרב המאו"ג סו"ב סמופג
בתי" המפורסם מו"ס יעקב אל"ס מערספאליע,
כהרב המאו"ג המופלג בתי" הלדיק המפורסם ר' מאיר
אל"ס מקאמטין דלססא ומ"כ בירושלים סו"ב, ומדססו
מחידושו על הסאלחות כספר היקר העמק שאלס לש"ב
הגאון הלדיק אב"ד ור"מ דק"ק וולאזין שליט"א, כהרב
המופג בתי" ר' משה ז"ל מאורלי, כהרב הלדיק סורסו
אומנתו דלא ידע לורמא דמסבט ר' מרדכי ז"ל מסלחריס,
אשר אבני השפל אשא אח שמו ז"ע ועכ"י אבס"י :

ובכני

ראה קראתי בשם שוחם דברים, ע"ש המשנה דשקלים
רפ"ס פמח"ס זכ מדכי ולמס נקרא שמו פמח"ס
ש"ס פמח"ס דברים הורסן וכוכא - במנחת ריש דף ס"ס
ע"ס, עוד זלס אדרס משס זס לכחודס ולסגלות כי איני
ח"י מורס כלכס בפני רבותי שדודו כש"ס עליסס יחי,
ואיני אומר קבלו דעמי כי סן רשאין ולא אני, כי לא
באעמי לסורסא ולא סוריחי מעולס, ומכ גס אחר שידן
ועידוים אחר עול מו"מ עלי, וכמ"ס רז"ל בעירובין ריש
דף כ"כ לא סמאל לא כסחריס ולא כסגריס, ועיין מ"ס
בזס כסוף הקדמה בעל הנמת ארס ז"ל, חס ככר ידוע
ומפורסם כפס וא"ל לפיס, ואיך ח"י אעסס שקר כנפשי
לסודות סלכות בישראל מכלחי יוכלו וכאמור, לא נכרכא
אלא לסעדה מן סמודיעיס ולחין, לאורועי באסרס דלא
ידעי לי שידו נאמנס בקוראי שמו שוחם דברים, כי אין
סדברים אמורים לסלכס למעסס כי לא נסיתי באלס וכאמור,
אמנס כן סוד רק לסחוח אנה פסחא לנפשי ולאנסיס אשר
כניני, ואחרי ככלות סכל סני דן בקרקע לפני רבותי
שדודו יחי וכאשר סכריסו כן יקוס, ומ"מ אקוס לס"ס
אשר גס מורי ורבותי יחי ימלאו חפץ בזס, אס חכמה אין
כלן זקס יש כלן, כי לא מלני ילאו סדברים רק מוקריס
אחונן, כי בכל עיני דקאיענא בזס קבלתי כעמיד נוריס
דישפ כל סראשוים ז"ל ומכמה אחרוים ז"ל, וכסס כן לא
סלכתי בגדולות ובגפלאות עמי, איך דקדקתי סיבס לפע"ד
כפספסות לשון סוכס של סראשוים ז"ל כפי סאפסרי, וכמ"ס
סוף אבות סקך כס וכסך כס ס', וכעירובין דר"ד רע"ב
דד"י ירווך ככל עת ס' אף ד"ס כ"ז שארס סוכס כסן מואל
כסן טעס, עד שמאלתי אח שאכנס כפשי ואפסס על ימין
או על שמאל :

123 4567

ובמרומה ש"ס כוונתי יפס ברובן ככולן, ויפס דנתי
דעס כל ספר ססנאחי, וכמדומס לי שז"ס
אבני יסר סולך בדרך דקדוק לשון סראשוים ז"ל, ובחפס
מחופס ככל דברי סראשוים ז"ל בדבר סלמד מעיניו, ומ"מ
נמלאו בדבדי גס אחס חדשות זעיר סס זעיר סס ואין מדרס
בלא חידות, וככר סראחי קונטרסס אלו וכסס קונטרסס
אשר חגי סשי"ס לפני כמס גדולים וגאונים שיחי וסוכס
כעייסס כ"ס, ואפס"כ שניאות מי יכין, ע"כ סני מפיל
חננתי לפני כל יודעי דת ודין אשר אס ימלא מי ומי איזס
שניאות כדכרי סן רב סן מעט, כסוכס לסודיעני ולכניני
כאר סיבס ככל אשר עס לככס, וכיס אס נאמת אחי חנין
משונתי בזס ח"ס כ"ג ארלס לחקן כוחחי כמוקדס סאפסרי :
ועתה נפשי כשאלתי למעח לור ישועתי שיאיר עיני כמאור
חורתי שלא אכסל בדבר סלכס ולא חלס תקלס

הקדמה לפותח דברים

הדגרי להעתיק כוז כנאות האמור' אלה על שר' סרמ'א
 זל ס' פ"ח שאלתם על דברי ריב ב' השוכה
 בדבר פשוט הראובן ב' כמבואר ב' בן סורר ומורה דף
 ע"ד פ"א ופרק הגאל ומאכל דף קי"ז פ"ב דמטיל עלמו
 במטון חבירו חייב לשלם ב' עכ"ל, וכמנ ע"ז האמור'
 זלס"ס בגליון וז"ל ואני תמה שסרי מבואר בפרק בגול
 ומאכל דישאל שאכוסו פט"ס וכראש מטון של חבירו
 פסור, וסא דמיל עלמו במטון של חבירו חייב לשלם כוז
 משום שאין הפט"ס בא על פשוט של ישראל משא"כ כאן
 פסור פכריהם להעיד על ראובן פכ"ל האמור' זלס"ס :

1734567

סימן קכ"ד שאלה מפני ט' גרסיין פרק הסוכר אח
 הספיקה ב' (ואש"ג דמחשבה ברשב"א ב' ,
 ששפיקה מדפוס קדוש, וכמנ בסוף טעמקמו וז"ל, אמר
 סמעתיק בפעתיקי זאה פהשוכה סחכנאחי כהפס"ס ש'
 ואש"ג וכו' דאש"ג לזא מקרי חשוד, בדבר איסור שדומה
 לו כהיתר מ"מ אינו גאמן על אותו דבר עלמו מ"מ סרוחט
 ב' שיש להאמן בשכוסה ב' עכ"ל סכנה"ס, וסממתי
 דמריש דברי כרמ"א שכמנ וז"ל ומוחר לסווק עליהם כי
 אינש חשודים להכשיל אחרים סוכלין בו איסור וכמו שאמר
 לגנין לרה ככה ב' עכ"ל מוכח להדיא דנאמריס ב"א שטעם
 דומיא לרה ככה, וק פסק סרמ"א ביו"ד ס' קי"ט ס"ז
 בהנה"ס כסופו מי שוכג ב' מוחר לאכול עם אחרים
 שוכגין ביתר ב' ומ"מ שש"ב שם לזא עברי אלפני פור לא
 קאי רק אהם מחמיר על עלמו אבל אם מחמיר מכה שוכג
 שדינא כזי לא שיקר לפני עור שיאמר המחיר אילו ידע
 כאוסר שפדין עמו היה אוכל בני שזס הסירה כמ"מ ביו"ד
 ס' רי"ד ס"א וכן מפורש בסגמרא לזא שיקר כזא לפני
 עור רק שלא יראה לכעבד את חבירו על דעתו כיון שאינו
 חשוד, וסנה אותו סלמיד סכניה ככאן ככנים כפויס ביו"ד

מוצר החכמה

ס' קי"ט כסגסם סרמ"א דעה פלמו וכוסיק שם סיכה אלס
 מיכו לאותו דבר אינו גאמן ונדחק שם האמרוניס כביאורו
 ועמד הש"ך שם על כהמח לבאר כזו שהג"י כאן כלומר
 דאינו גאמן בלא-שכוסה ועדיין כלאון דמוק שם מאד יו"מ,
 ועוד לריך שם לדמוק ולחלק ג' הלוקות דאגניס אינש גאמן
 אפילו בשכוסה כמבואר בש"ב שם סק"ב אף דגניס כוס
 דבר שסרכיס מקילים בו כמ"מ סרשב"א כח"ס ביה ד'
 שטר ב' לענין דלזא חשוד לחלוסי' ואדבר לזא משמע לאינשי
 סהוא ענינש גאמן בשטופס ואדבר דאיכא פלוגמא בדין סללו
 אוסרין וסללו מחירין נאמריס בלא שכוסה, וכל סווחקיס
 לא יושילו כאן ספרי מדמנ כאן סרמ"א לזרה ככה שא"ל
 שטעם פ"ב לדמתי כהפס"ס סזאה אינש עיקר רק דעה
 סרמ"א פנאמריס בלא שכוסה :

ועיינתו בגוף השוכה סרשב"א סממנס הוליא כפל
 סכג"ס שאינו גאמן בלא שכוסה ולא מלאחי
 שם משמעות אולי כיון לזא דמקשה שם סרשב"א סכא
 דחא"מ חא"מ וסירן משוס דסוס לאו"ד וסנין בעל סכג"ס
 דסקופיא סיסס אחאי דמכשירין סיכא לזא משמע לים
 איסור וש"מ דלאותו דבר מ"מ חשוד, אבל זס טעום דחא"מ
 ממשע לים איסור רק קושיס סרשב"א קאי אריש דברין
 שכחנ דמוחר לד"א לא סוי מומר לכל סחורה, וע"ז סירן
 דמ"מ חא"מ משוס דסוס לאו"ד אבל סיכא לזא משמע לים
 איסור כול אש"ג שאינו חשוד אפי' לאו"ד, ומ"מ ל"ל דסא
 דמוחר לאכול אלו רק כהנס אבל כזכר אסור כיון לזא
 משמע לים איסור כלל ספרי מל"ה ככה אין ראיס דל"ס
 קלא אינש לים כדאיסא ס"ק דינמוס, ורק שיקר סרריס
 ממה שלא סיו נפגעים מלעשות סכרוס ושס מפורש שסיו
 משאליס כליהס בלא שכר ואין ראיס שמוחר בשכר, ואולי
 לזס כיון סרמ"א ביו"ד ס' קי"ט כמ"מ מיסו לאו"ד אינש
 גאמן כומר כשכר ער כאן לשון כוכג של אדוני אפי'
 מו"ד זל"ה :

(א) כתב נספר הגודל ארוב מדברי נשואים חל"ה סימן ח' דכ' אגשים שמכריזין ברכה אחת או ברכה מטעם או ברכה סתמית ואחד מהם נמר הברכה מקודם לחבירו רשאי לענות אמן על ברכה חבירו, ואין הספק בעניינה אמן שסרי יוכל לסמוך על ברכה חבירו, ואין כזה גורם ברכה שא"ל שכבר העלה אביו ז"ל דזכו דוקא בברכה ולא בעניינה אמן, ולכן בין חפלה של יד לשל ראש מותר לענות אמן על ברכה של יד של חבירו, כן הערה חמיד להקל ודבריו סומכו בעיני מושלני חורה, ושוב ראש שהמג"א והפ"מ לא ס"ל כן שסרי אמרו בב' מקדשין כו' שיענה אמן על ברכה חבירו (טוין ס' קס"ו) וסוזה ג"כ בסידור דפ"ה דיני קידוש על טוין כביתו סק"ס, ואולי יש לחלק דשם פיירי בלא נחכוין שומע ומשמיע אבל בנחכוין חל"ה דרשאו לענות אמן, גם י"ל משום שאינו שומע כל הברכה מהסתי שסרי בשמעה ברכה סתי בידך גם הוא ולא אמריק שעד סוף הברכה יולא בדברי עלמו ובסיום הברכה יולא בדברי חבירו, וחסמו ל"י עורר אותו לאסור משום שגורם למפרע להיות ברכהו שלא לגורך, ולפ"ז נחפילין י"ל דרשאו להפסיק בהמן על של יד שהברכה הראשונה עכ"פ סיחה לגורך של יד עפ"ד ספר חל"ה :

(ב) לפעיד זה ח"ל לפנים במוט שבמלם שכשכל אחד מנכך בעלמו אין אחד מכין לסוליה לחבירו וא"כ חפילו הם יחכוין השומע ללאם אינו יולא, דה"ל בעונה אמן אינו יולא עד שיכוין שומע ומשמיע וכדק"ל בש"ע א"ה סוף ס' ר"ג, ואין כאן מקום להסתפק כלל בזה, אך בשמכרך מכין ג"כ לסוליהו כגון אגשים שמקדשין ומכריזין ומכוין לבוליה כל הרוזים ללאה, ואולם כזה שמכרך בעלמו ודאי אינו מחכוין ללאה מחבירו, רק שאפשר שיחכוין בכיון גם לה, ואם שומע כל הברכה מחבירו כודאי יולא בזה, אבל אין גבון לעשות כן עמ"י, אם מחכוין לבטל ברכהו ולתפוס ברכה חבירו, א"כ אין כאן אמן שלא לגורך אלא ברכה. שלא לגורך וכמ"ס חתמו של הפתח"י, ואין זה דומה לל"ה ל"ה רביע"ה פרק כ"ה וסוזה בשפרי שבוטל על אר"ה ר"ס ס' קל"ה שאם בידך ענתי ומתן שלא לחבל. לא ס"י ברכה לבטלה, מלבד מה שבדין סוזה גופים יש לפסק שובא ואין כאן מקום להאריך, גם ס"י בזה ענמא לברכהו הראשונה ואם מחכוין להוסף גם הברכה דשמיעה ולא לבטל ברכהו הראשונה ואין כאן ברכה שלא לגורך, ויחכן דאשילו בנחכוין לבטל לא בטל דלא אחי שמיעה ומבטל דיבור, ולגני שמיעה ס"י עקימת שפחים משטה, ועניינה אמן

לא ס"י סוראם וסיכר על שמיעה דסינו ללאה כי גם בלא ללאה עונין אמן למאוס, ס"ס יש בזה השם דמודים מודים משקין אותו דמ"ס מודים ומ"ס ברוך אהס, וכל זה בשוטה ממילא בעבור אחי דבר בהיתר כזה, אבל אם שוטה רק בעבור ישמע מחבירו הברכה ויענה אמן נראה דכל גווי ס"י גורם ברכה שא"ל שסרי מוכן לעטוס ועושה הפסק בידיים ופוסל ברכהו הראשונה, ונחפילין אם נחכוין לבטל ברכהו הראשונה ומלא שאין לו ברכה על של יד, ואם נחכוין להוסף ס"י ברכה דשמיעה ובעניינה אמן הפסק במאוס שאסור להפסיק אף וולת הברכה וכמ"ס במג"א ס' כ"ה ס"ק י"ד ע"ש, ומלד סמאס אין לורך כלל לברכה זו ולשמיעה אמן מלבד השפא דמודים מודים וכ"ל, ובנל"ה ס"ס נחפילין אין שום איש מכין לבוליה לחבירו וליכא מקום להסתפק כלל :

(ג) ואשר כתב סרב המחבר ז"ל ולא אמריק שעד סוף הברכה יולא בדברי עלמו ובסיום הברכה יולא בדברי חבירו, לכאורה ודאי אמריק כן שיולא נכוס, כי כל דין דשומע כעונה ילפינן מכלל וממ"ס בסוכה (דף ל"ח ע"ב) הוא אומר ברוך הכה וכן אומרים בשם ס' מכהן לשומע כעונה, וס"ס ס"י לחל"ה ס"י הפסוק בשמיעה וס"י הפסוק בחמירה, וכ"כ בספריים לענין קריאה סבגילה סיכא לפני השומעים מגילה כשורס ומס שאינם שומעים מסקורא יקראו בעלמם ומלא דחי ח"ה בקריאה וח"ה בשמיעה, אבל לכאורה ס"י נראה לפע"ד דאפשר לחלק דמ"מ לענין ברכה שחז"ל תקנום במטבע דוע, וס"סג"ס ממטבע שפכנו חז"ל בברכה לא ילא די חובנו, אולי סקנו דוקא או כולס בקריאה או כולס בשמיעה לא ח"ה כן וח"ה כן, וכעין שאמרו בגמ' ר"ס פרק ש"י דגיטין ועכ"פ ספיקא ס"י ע"ש, ועוד דא"כ נמלא ברכה אחת נחלקם לשני אגשים, וס"ה ודאי אינו כזה וכמ"ס בש"ע א"ה סוף ס' קל"ד מסגמ' פרק ג"ש ע"ש, ובסימן קכ"ו סעיף ב' משמחיתין ס' אין שומדין ע"ש, ועוד יש סמך לאסור זה ממ"ס ס"ר אברסס ז"ל כן סרמב"ס ז"ל בחידושו ס"סג"ס מעשה רק"ה על סרמב"ס וסבסבוס סרמב"ס על סמספליס חלה סתפלה מלס במלס ע"ס ספ"ך ומקדימים לגמור מקודם להפ"ך כדו שיענו אמן על ברכה ככניס או מודים דרבנן, וז"ל ואמ"ס סיווחו עטות בעלמו ואין זו דקדוק חר"ה ס"ה מפני שספלה ססיה בזה ס"ורה לא סתפלה לבור ולא סתפלה יחיד לפי סתפלה יחיד כל א"ה סתפלל לפלמו וספלה לבור כולס אחר ע"ך וזו ס"ורה סתפלה סתפלה לבור וסופה סתפלה יחיד וזה בלבול ורוע סרר עכ"ל, וכ"ס ברכה אחת ח"ה כן וח"ה